

עיר וקדיש מז שמיא נחית

זא תשבת מפי זרעו

ספר
הודאת בעל דין

בזוהר דא יפקון מז גלותא

והמשכילים יזהרו כזוהר הרקיע

בס"ד
"מכון להודאה בשחיטות ובדיקות"

קונטרס הודאת בעל דין

בקונטרס הזה יתברר בבירור גמור האמת לאמיתו, שבעוה"ר אכן אמת הוא שהיו מבשולות גדולות בענין הבשר הנמכר בחזקת "גלאט בשר למהדרין מן המהדרין", ושלא היה מנוקד כראוי, ושבאמת נכנס לפעמים חתיכות גדולות השייכות לחלקי האחזריים באיטליזי הבשר.

והתועלת שיצא מקריאת הקונטרס הזה הוא: שכל איש אשר עמדו דגליו על הר סיני, ואשר בוער בקרבו עדיין ניצוץ של ידאת שמים, יפריש את עצמו ואת בני ביתו מאכילת "בשר בהמה" כזה אשר כל כשרותו אינו אלא סילוף וזיוף, וסמיית עיניים ואשר "בעלי המכשירים בעצמם מודים על אי כשרותה"

הו"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבותי הקדושים
שלום יודא גראס
אבדק"ק האלמין יצ"ו
שנת תשמ"ז בדוקלין נוא יארק
ועתה יוצא לאור מחדש חודש אלול תשע"ה
ע"י מפעל הוזהר העולמי

**מפעל
הזוהר
העולמי**

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

לקבלת ספרי זוהר ירושלים

בני ברק רמת בית שמש
אצל הרופא קירופרקטר ד"ר
איתמר ברים: 054-8441423

מפעל הזוהר העולמי

050-4116923 / 0527651911

050-4134669 / 050-4133475

מי לה' אליו! - משה רבנו שואל ומבקש למי יש את הזכות לקרב את עם ישראל לאבינו שבשמים? כל המשתתף בהדפסת ספרים הקדושים ספרי הערב רב והמסתעף 5 חלקים, תורת הזוהר י"ח חלקים דהיינו כל הזוהר הקדוש בלשון הקודש באותיות גדולות, בהפצתם ברבים לאלף בתי מדרשיות ויותר, להצלת עם ישראל, יזכו לכל הברכות והבטחות שכתב הרשב"י בזוה"ק בפרשת תרומה (דף קכ"ח). האם יש מחשב שיוכל לחשבן את הזכות הגדולה שיכולים לזכות בכסף קטן? התורם משלם ישר לדפוס!!!

לפרטים: 0527-651911

על ידי עיון עמוק בסודות התורה יכולים לפקוד עקרות

(ספר המדות אות סוד, למוהר"ן זי"ע)

ולרפאות חולאת חזק.

הקדמה

שמועה שמענו ותרגזו בטנינו, לקול צללו באזנינו, מאנשים אשר לא יודעים או לא רוצים לידע את המציאות המר, המתרחש בענין החלב והדם, ויש כאלו שטוענים, שכל הפרשה הוא רק כעין מחלוקת בין שתי כיתות, וכעין מחלוקת בית שמאי ובית הלל, וישנם כאלו שאומרים בפה מלא, שאין לאנשים הפשוטים להתערב בין הרבנים, ומעולם היה כן שהללו אוסרים והללו מכשירים, אין עליו לקבל "חומרות" כל הפוסקים, והלואי שיהיו לו בנים טובים כמו הבעלי מכשירים", (אין זה ליצנות, רק בעונותינו הרבים כן שומעין משופרי דשופרי, השם ירחם!).

ואמנם הטענות הללו הם רק לאלו שאינם יודעים בין ימינם לשמאלם כלל וכלל, ואינם רוצים לברר ורק הולכים בסמיית עינים אחר פיתויי שוא של הסמ"ך מ"ם וכת דיליה, האורב לנפשות נקיות וטהורות.

כי האמת הברור הוא:

שאין כאן ב' שיטות כלל, וכולם בדעה אחת הם:

1. כולם יודעים ומודים: שאין שום חזקת כשרות על הבשר ההוא.
2. כולם יודעים ומודים: שאכן יצא מתוך החניות הכשרות, בשר שאינו מנוקד, ונמכר בתורת כשר.
3. כולם יודעים ומודים: שהרבה חניות שאין להם שום השגחה כלל.
4. כולם יודעים ומודים: שאין הקצבים יודעים הלכות ניקור.
5. כולם יודעים ומודים: שהיה זמן גדול שלא היה בנמצא רק שנים היודעים הלכות ניקור.
6. כולם יודעים ומודים: שלפעמים נשאר אחוריים, ונמכר בתור פנים.
7. כולם יודעים ומודים: שנשאר חלב דאורייתא על הבשר.
8. כולם יודעים ומודים: שהביאו לפניהם בשר שנשאר עליו חלב דאורייתא.
9. כולם יודעים ומודים: שהראו את הבשר עם החלב לעשרות רבנים ומנקרים.
10. כולם יודעים ומודים: שלא הניחו להכניס את האיש שהביא את הבשר עם החלב בשעה שדנו על החלב.
11. כולם יודעים ומודים: שבאו לדבר ולעורר את הרבנים המכשירים ולא רצו לשמוע.

12. כולם יודעים ומודים: שכל התירוץ שנשמע ברחוב שהמעוררים לא רצו להראות הבשר, בשקר יסודה.
13. כולם יודעים ומודים: שהתחננו אצל הקצבים שעל כל פנים יעשה תיקון על ששה שבועות.
14. כולם יודעים ומודים: ששמעו בפירוש מן בעל המכשיר, שמרמים את העולם ונותנים להם בשר עם סירכות, בתורת "גלאט".
15. כולם יודעים ומודים: ששמעו מן בעל מכשיר שני, שלא מניח אף אחד ליכנס לראות את השחיטה.
16. כולם יודעים ומודים: שאופן החיתוך באמצעריקא שונה מכפי שהיה באירופה.
17. כולם יודעים ומודים: שלא היה המדובר על ענינים התלוי במנהגים.
18. כולם יודעים ומודים: שאין השגחה כראוי גם על חשש נבילות וטריפות.
19. כולם יודעים ומודים: שעוד בקיץ תשמ"ב יצא כרוז מהמכשירים שישנם חששות גודלות על הבשר.
20. כולם יודעים ומודים: שהחלטת האסיפה הגדולה ביום ג' פרשת בראשית תשמ"ג. היה שבעונותינו הרבים ישנם חששות גדולות על הבשר, היפך ממה שפירסמו בה"דער איד".
21. כולם יודעים ומודים: שההחלטה היתה ברורה שהמעוררים על הבשר צודקים בעוה"ר.
- ולא כולם יודעים: מה שהתרחש מתחת להשלחן, שהחליטו כמה נערים מנוערים, שלא לציית להרבנים, והחליטו אחרת, לטשטש המוחות ולפרסם כאילו אין שום יסוד להערעור.
23. ולא כולם יודעים: שלמעשה לא תקנו כלום מה שהחליטו אז הרבנים להשתדל ולנסות על כל פנים לתקן, ולמעשה לא נעשה כלום.
24. ואף אחד לא יודע: איך זה הצליח כל כך מעשה בעל דבר, לטשטש כל כך את המוחות, ולהשתיק בכח גדול ואדיר, על ידי הטעראר החזק, את קולות של הרבנים שיודעים את האמת המר.
25. וכולם יודעים ומודים: שבקרוב ממש נזכה לקול שופרו של משיח, ואז יתגלה לעיני הכל את האמת ואת המציאות המר, בכל הפרשה של ה"כשרות של בשר בהמה" באמצעריקא.
26. ויתגלה לעיני הכל: שאסור היה בהחלט לכל הדיעות ולכל השיטות לאכול בשר הזה.

27. ויתגלה לעיני הכל: החילוק בין אלו שאכלו בשר בהמה לאלו שלא אכלו. והיה ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד ועד אז גם כן עם ה' חזקו ונתחזקה!!!

ואל תגעו, ואל תכניסו שום בשר בהמה לתוך ביתכם - וצא תאמר לו??

וכל זה ועוד יותר, יתברר לעיני הקורא בקונטרס דלהלן, אשר הוא רק העתקה פשוטה מתוך הטיע"פ של האסיפה הגדולה של התאחדות הרבנים שנת תשמ"ג, שהיה בפומבי לעיני הכל, ואין מי שמכחיש אותו, ועל ידי הקריאה בקונטרס הזה יתברר לך קורא חביב, מה שהרבה אינם רוצים לדע שגם אלו הרבנים שאתה סומך עליהם. גם הם אוסרים את הברש! והמבין יבין

בצפנת פענח פ' יתרו: וחתמו על שאלה זו כמספר ע' אלף.

העתקה מספר תורת הקנאות לר' יעקב עמדין והוא קבוצת מאמרים וכתבים נגד שבתי צבי ומתי סודו - צילום הדפוס הראשון, אמשטרדם תקי"ב נדפס מחדש ע"י הוצאות מקור, ירושלים, תשל"א.

גביית עדות מבי"ד הגדול שבירושלים: האיך ששבתי צבי קודם שהמיר דתו האכיל חלב כליות לעשרה מישראל - בספר הנ"ל בדף 45 וז"ל: קבלת עדות בירושלים תוב"ב:

במותב תלתא בי דינא כחדא הוינא, ואתא לקדמנא החכם הכולל מוהר"ר משה חביב איש ספרדי והעיד בתורת עדות...וז"ל בלה"ק: אני מעיד שמפורסם הדבר בין ת"ח בירושלים וחברון, ששבתי צבי תר"ו [תפח רוחו ונשמטו] קודם שהמיר דתו, האכיל חלב כליות לעשרה מישראל, גם צוה להם להקריב פסח בחו"ל והאכילם כסדר אכילת פסח. גם עשה ברכה על אכילת חלב בזו הנוסחא: בא"ה [ברוך אתה ה'] המתיר אסורים.

וגם שמעתי דבר זה מאדם אחד בעל תורה גדול שעשה גם כן דבר זה ואחר כך עשה תשובה... עוד שמעתי מהחכם הכולל הרב אברהם יצחקי אב"ד ור"מ דספרדים בעה"ק ירושלים תוב"ב, ששמע מרבו הגדול החכם הכולל מוהר"ר משה גלאנטי אומר: מתחילה לא הייתי מבזה לש"צ [לשבתי צבי] ימש"ו [ימח שמו וזכרו], אף על פי שלא הייתי מאמין בו רק אחר שראיתי כתב יד של שבתי צבי ימש"ו שכתב לכאן לאחד שהיה מאמין בו, וחתם את עצמו אני הויה אלקיכם שבתי צבי, דהיינו שכתב שם הקדוש ככתיבתו. אחר זה אני מחריים אותו בכל יום ויום. עכ"ל, ועיי"ש עוד באריכות. ומה נוראים דברי המדרש רבה איכה - על הכתוב ויצא מבת ציון, וזה לשון קדשו: היו גדולי ישראל רואין דבר עבירה והופכים פניהם ממנו, אמר להם הקדוש ברוך הוא תבא שעה ואני עושה לכם כן, עכ"ל.

ובאבות דרבי נתן (פכ"ט) וז"ל: מפני מה מתים תלמידי חכמים בלא זמנם מפני שהם בוזים בעצמם שאינם נוקמים ונוטרים כנחש על דברי תורה ויראת שמים, עכ"ל.

ולסיום הדברים: אעתיק מה שכתוב הלוחם הגדול מוהר"ר חיים סופר זצ"ל בספרו הבהיר שערי חיים (דף ו, ע"ב), וז"ל: אוי מיום הדין ואוי מיום התוכחה בבוא עת מועד לכל חי, וכי יפקוד ד' על מעשי אנוש ועל פעולות אדם שיחופש וימצא כתוב:

צדיק זה חלל שבת, חסיד זה עבר על נדה, ירא אלקים זה עבר על נבילה וטריפה ושעטנז,

קדוש זה עבר על אשת איש,

וישתוממו כל אנשי אמונה וישאלו הלא הצור תמים פעלו, ויענהו ד' בסערה:

הלא הי' בכחך למחות באיש פלוני אלמוני רשע.

מדוע לא זכרת אותו ולא פקדת עליו אשמו וכו' עכ"ל.

ספר הודאת בעל דין

קטעים מאסיפת 70 הרבנים ביום ג' פרשת בראשית תשמ"ג
נעתק מטעיף בלשונם ממש

פרק א

א. העתקנו כאן רק כמה דוגמאות והרוצה לידע את שאר ההמשך
יכול לשמוע את הטעיף [הוא מפורסם].

ב. מובן שהי' גם וויכוחים ופלפולים בדבריהם, אבל ממה שהעתקנו
יבין הקורא בעצמו כל המתרחש די והותר, [עיקר כונת ההעתקות
הי' על הודאות בעל דין עצמם בעיניהם שאין נפק"ם הוויכוחים].

ג. הדיבורים הם מהרבה רבנים, ולא דברי רב אחד.

ד. היו שם הרבה רבנים נותני הכשר על חניות של בשר, ולפעמים
הזכרנו שמותם בשם בעל מכשיר, ואין הכוונה תמיד על בעל
מכשיר אחד.

ה. באמצע ענין לא השמטנו רק שמות אנשים וחניות ויש
שם נקודות להיכר, וגם לפעמים יש נקודות כשיש איזה תיבה
בלתי מובנת.

ו. המספרים שבאמצע הספר שאינם הערות שמלמטה הם מראי
מקומות מהספר סוד הכשרות כדת של תורה ומראים את הסתירות
שבדברי המששתתפים.

פרק ב

א.

דאקאמענט 1

יש חניות בלי שום השגחה בין אנשי שלומינו

וכאן אני יכול לומר שאני מכיר אנשים בביהמ"ד שלי שהפכו לקצבים מבלי שמשיהו אישר להם שיכולים להפוך לכאלה, ולכן לדעתי חייבים לצאת מאסיפה זו בקול קורא חריף שאסור לקנות בשר מאטליו כלשהו ללא השגחה.

ב.

הודאה א'

עד חודש אייר לא מצא מי שיכול להראות

הנני מודה בעצמי, שעד לחודש אייר לא ידעתי כלל מה זה ניקור, וכפי שכתוב שחייבים ללמוד מתוך. חייבים לדעת, לא מצאתי מי שיוכל להראות לי

הודאה ב'

לפעמים נשאר 2-3 אינצ'ים מאחוריים ויש קצבים שלא יודעים

נסעתי עמו לאיטליו של סקווער 7, ולקחנו שם "פלעיט" א- כך קורים לנתח הבשר, היום הציבור הרי יודע יותר - בימים ההם עדיין עוד לא ידעתי במה מדובר, ומאז הדברים התבהרו יותר בצבור, והוא הראה לי ש... שנים או שלשה אינצ'ים אפשר להגיע כשהם חתוכים, והקצבים אין יודעים מזה כלל וכלל.

הודאה ג'

(א) כמעט א' מאתנו לא יודע מניקור עד עתה, (ב) מצאתי מנקרים שלא ידעו כמה דברים

עוד דבר התברר כאן אצל האסיפה עם המנקרים, שסוף כל סוף העניין הוא כך, שענין הניקור הוא בשלשים השנים האחרונות - אני חושב שהסוף הרי

א. היפך ממה שפירסמו והכחישו שלא משתמשים בחלק זה הנקרא "פלעיט"ט".

ב. פי' באסיפה של ההתאחדות א' בהעלותך תשמ"ב.

היה, צריכים להודות בזה - שעד כה שקמה התעוררות במקצת, כמעט אף אחד מן הרבנים (רבה של טעמעשוואר, יגיד לי כבודו שמו של אחד שכן יודע), אבל בדרך כלל לא ידעו מענין הניקור, וכל המנקרים הללו הרי אף פעם לא הלכו ללמוד אצל הרבנים בכדי לקבל קבלה, ונהגו שמנקר אחד למד אצל מנקר חבירו, וממילא יכלו להתעורר בעיות שונות, וכפי שנראה לי, כפי שאני ראיתי ומצאתי מנקרים שדברים מסויימים כלל לא תפסו.

הודאה ד'

(א) בעצמי מצאתי מנקרים שלא ידעו מזה, (ב) הלימוד לא היה תחת השגחת רבנים

העיקר נראים שני דברים, ראשית, אני מצאתי בעצמי כמה מנקרים, אני חושב שהם אחדים מן הקצבים שלא תפסו את הנושא כראוי שמשאירים קצת אחרי הטבור, אני בעצמי מצאתי כמה הם כלל לא תפסו זאת, לימדו אותם ששם צריך לנקר ושעד כאן מגיע חלק הפנים, הם כלל לא תפסו זאת. 18 וכפי שאני אומר זאת, מאחר והענין לא עבר את ההשגחה הראויה של רבנים ולא היה לימוד מספיק.

הודאה ה'

היו כאלו שלא ידעו [המדובר מן ניקור חלב דאורייתא]

אצל וויינשטאק בודאי נכנס. מאה אחוז, טוב שאתם תתפלפלו על המציאות, זו עובדה (מדברים) טוב הרי אני אומר שאתם, בודאי רובא דרובא לא, אני רק רוצה להגיד שזה יכול לקרות אצל מי שאינו יודע, ממשיך הרב מווינא רוצה על זה להתפלפל שכולם יודעים (יו"ר באב"ד?) ממשיך, טוב, אז היו כאלו שלא ידעו.

הודאה ו'

היו ממנקרים שלנו שלא ידעו לנקר החלב דאורייתא מהדיקע טענדער לייך ומהכבד

והעיקר הוא מעניין באמת את זה שדיברו קודם - איני יודע איך מכנים לזאת, אינני יודע עדיין בדיוק - קורים לזה טענדערלין שמן - מדובר כן - באמת את זה שהזכירו קודם ושם בסוף לפעמים נסחב קצת חלב, שם זה באמת כן חלב דאורייתא לכל הדעות, ופלא שבספר "גבעת פנחס" הדבר לא מוזכר, אינני

יודע אם בהונגריה הסדר היה שלא השתמשו באותה חתיכת בשר, למעשה ה"גבעת פנחס" לא הזכיר זאת, אני סבור שאולי באמת זו הסיבה שבאמת קרה, כאלה שהם כלל אינם יודעים מכך, אני תולה זאת בהם, כי בדרך כלל המנקרים שלנו למדו באותו ספר, אני חושב שהוא לא אומר שאת זה מותר, הוא כלל אינו מדבר מאותו חלק, זה דבר אחד 24.

ולאחר מכן, אצל הכבד, גם מצאו דברים כאלה, גם אותו הסיפור, ב"גבעת פנחס" לא מוזכר שבכבד יש להוריד את החלב, ולכן גם נמצאו כאלו שכלל לא תפסו זאת.

ח.

אין אנו מקבלים אחריות על שגיאה [פי' הזנחה והתרשלות]

אני לכאורה הייתי בכל העניינים. היה לי ברור, שאת זאת שזועקים בירושלים, שם "סדר הניקור" - אני אומר זאת - את זה שמנקר תופס איזו שגיאה, זה דבר שני, לפני כן אף אחד אינו יכול לקחת אחריות, אבל בדרך כלל הסדר היום אינו טוב, לכן הייתי סבור שאין לכך מקור.

הודאה ז'

ט'.

ידעו בקיץ מזה שיש מנקרים שלא יודעים כמה דברים המנקרים אין להם קבלה

ואת זאם גם כן ראו, שמטעם שאין קבלה למנקרים, יתכן שישנם מנקרים שדברים מסוימים אינם יודעים, אז זה גם לא ענין שצריכים תיכף ומיד ללכת ולצעוק שזהו סוף העולם 30. מתון מתון, היה לנו תכנית, דיברו עם הנשיא כמה פעמים וסוכם שתיכף לאחר החג יישבו וידונו בעניין.

י'

אומרים בשם הרבנים הצועקים נגד ההתעוררות שלא יודעים ניקור

מזה נולד המכתב של התאחדותנו, שהם אמרו שאינם יודעים את מלאכת הניקור, הם אינם אומרים את דעתם על הניקור, רבה של שטראסבורג התעקש שכן יכניסו שלדעתו בגרויסווארדיין לא השתמשו בבשר שלאחר

הצלע י"ב. הוא סבור שיש כן לחתוך ישר לאחר הצלע י"ב, נו, הרי מותר לו להביע את דעתו.

הודאה ח'

יא.

א) הראו לרבנים בשר עם חלב דאורייתא. ב) יעצו אותו לא להביאו בפנים אל כל הרבנים. ג) חנות מפורסם בין אנשי שלומינו ואין לו השגחה ד) מצאו חלב בעוד מקומות.

עלי לציין למען האמת, מקודם היה כאן יהודי אחד שאני מכירו מההרים (קאנטרי), יהודי ליטאי, יכול להיות שזה נכון, אני לא אומר שזה לא נכון. יהודי בן תורה, הוא הביא לי מאטליז בבארא פארק חתיכה גדולה של טענדערליין – זה לא חייב להיות? ... – כן שם בסוף היה חלק מחלב הכליות, זה אמת, זה יכול להיות, לא אגיד שזה לא נכון 39.

רבתי, אספר לכם דבר מעניין יותר, אני חושב שזה לא דבר שצריך לפרסם אותו, הייתי באחד הערים, לא אצלנו כאן, נסעתי למקומות שונים וביקרתי במקומות הרבה, ראיתי שם מנקר שבקי במלאכה במשך חמשה עשרה שנה, אני עברתי שם לתומי, לא הלכתי לבדוק כי זה לא עניין אותי, מה שרציתי זה רק לשמוע מה אומרים בנושא, ומה עושים שם. אמרתי לו: תראה לי טענדערליין שמן. אז הוא גם ידע ששם יש חלב, שם ליד הגוף. הוא טען שמורידים זאת, אך למעשה הוא השאיר כשעורה, היו שם שתי שעורות גם. אז אמרתי לו, אהובי ידידי, מדוע הנך עושה כזאת, אז הוא הוריד זאת, נו, זה הרי חשבון פשוט, שם הרבנים גם התחממו, בעל מלאכה שעושה את מלאכתו יום אחד כך ויום אחד כך, שאין לו עליו מורא של בשר ודם, הדבר יכול לקרות 40.

אני לא טוען שזה לא יכול לקרות, למעשה אני לא הלכתי לאותו העיר להדביק מודעות, אני רק הודעתי שם לרבני העיר, רבתי, כך וכך היה מעשה, ותמחלו ותסתכלו יותר טוב על מה שקורה בסביבותיכם.

אני הרי אומר, עכשיו ממש מקודם היה כאן יהודי והראה לי חתיכת בשר, ושאל אותי אם לדעתי כדאי שהוא יכניס זאת לרבנים, השבתי לו שזה לא מעניין, מאחר והולכים ממילא לעסוק כעת בנושא – יכול להיות – אני הרי לא יכול לקחת על עצמי אחריות על כך – בבארא פארק יש הרבה קצבים, ואינני

יכול לקחת על עצמי אחריות ולומר שאין ביניהם כאלו המשאירים חלב. מה אוכל לומר על כך, דבר שאין על כך השגחה יכול בהחלט לקרות, שאותו אחד אינו יודע דבר, ואפילו אם הוא כן יודע, מאחר ואין שם השגחה, והוא יודע שאף אחד אינו בודק אחריו, יכול להיות, אין הכי נמי, ועל כך הרי יושבים ועל כך חושבים, רבותי, זהו בקיצור 41.

יב.

(א) בלי ספק יש כאלו שלא יודעים. (ב) מחפשים עצה שיעשו מה שכבר כן יודעים

ולאחר מכן קיימת השאלה מה עושים בענין. אני אומר שללא כל ספק ישנם במרחקי העיר כאלו העוסקים במלאכת הניקור, אין כוונתי כאן למנקרים אלא לקצבים שהם אינם יודעים דברים מסוימים - ישנם כאלו - לכאורה על כך קיימת עצה שיבחנו את כל אחד מהם, ולתת להם קבלה. עד כמה שהיד משגת בענין, ניתן לשמור שמה שיודע וברור שלפחות שם לא יקרו מכשולים חס וחלילה. לדעתי זו הבעיה.

יג.

באו לדבר עם רב, ולא רצה לשמוע [מטעמים קלושים]

לא בשל כך, כך הוא הפשט, כי מחר כל מאן דהוא. אני רוצה לומר כאן כעת, שיאמר זאת מי שרוצה. זה קרה אצל תלמיד חכם גדול מורה הוראה בישראל, היו שם שלשה אנשים מקלי הדעת, נכנסו אליו ואמרו לו שרוצים לדבר אתו בענייני ניקור. הרב ההוא הביט עליהם, והוא ראה אחד מהם, א א (בביטול) מובן מאליו שאתם לא הייתם אוכלים מהשחיטה או מהניקור שלו, הוא רצה להתחיל להתפלפל עמו בהלכות ניקור, שהוא יאמר שהוא רוצה, אני לא יכול לומר מי, מי הוא מה, קיצורו של דבר, קרה שנאלץ לזרוק אותם מהבית. הם רוצים, הם רוצים, במיוחד כשהמנקר אינני כלל יודע מהיכן הוא בא והיכן הוא משרת, כל זאת קרה.

הודאה ט'

יד.

יש חניות בלי השגחה תקנות עם ראש הקצבים

רוצים לתקן, כפי שרבה של מאנטיוועדא אומר שמנקר יהיה חייב לקבל סמיכה של רבנים, על כן תבוא עליו ברכה, לא ירים איש את ידו ואת רגלו, את

זה אנחנו צריכים לעשות בכל תוקף ועוז, ועל זה כולנו חייבים לעמוד, כל מי שלא יהיה, אין חילוק במי מדובר אין בודקין מי הוא בעל האיטליז ולאיזה חוג הוא שייך, איטליז ללא השגחת רב יש לפסול אותו מכל וכל והבשר שלו טריפה, למה? כפי שכבר אמר הרב דְּמֶאנְטְיוֹעָא, שמא ישאר כשעורה, או בגלל מי שיטפל בבשר וכלל לא יידע איך לטפל. עשינו כיום. מוכרחני להגיד לכם כאן את האמת, עשינו תקנות, אמרתי לאהרן וויינשטאק ששנים ושלושה דברים הוא חייב לנקר כך, בכדי שחלילה לא ייצא מתחת ידו חלב, והוא אמר שהוא מקבל על עצמו את התקנות החדשות.

הודאה י'

טז.

(א) רוצים לעשות תיקון על ששה שבועות, (ב) במצב של היום מודה על חששות. (ג) מתחננים אל הקצב

יכול אני להגיד בשמו של וויינשטאק, שהבטיח לי שישכנע את בעלי המשחטה, שכבר שם יורידו את החלב, ולמנוע בכך שיגיע בשר לא מנוקד לאיטליזים 52.

הרב מסיגעט מפסיקו: רק רגע, תסלח לי. אני הרי הייתי עם הרב מווינה, ביחד עם עוד כמה רבנים אצל וויינשטאק - ובינתיים עשינו כל כך הרבה תיקונים, כגון מה שהתחייב שתוך ארבע שבועות - רבה של וינה קורא קריאת ביניים: שש שבועות - נכון, שש שבועות, אני כבר לא זוכר, נכון, הרב מווינא הצליח לשכנע אותם, שם יש מנהל ומנקר ששמו מענדל, תשמעו לי, אני הצלחתי כל כך הרבה לפעול שם, שמהמשחטה הבשר מגיע ישירות אליו, ולשם מגיעים בעלי האטליזים המזמינים אצלו את הבשר, וממילא יכול להיות 53.

רבה של ווינא: בשר שעדיין לא הוכשר? (הרב מסיגעט ממשיך): בודאי כמו שמובילים אותם חתיכות חתיכות, אז ממילא יש חשש שמא 54...

למה? אני שאלתי את אהרן (וויינשטאק), יתכן שיקרה כך, ואז הוא השיב שזה בהחלט יכול להיות - כשהבשר חם וחותרים, קורה הרבה פעמים שהגוי - כפי שהוא מצווה לעשות - חותך מהצלע י"ג, ואז זה קשה מאוד, וממילא מגיע הטבור, וכל חלק האחוריים אינו יכול להיכנס פנימה, קורה לפעמים שהנכרי אינו חותך טוב וזה חודר פנימה, וזה מגיע אליו. מובן מאליו שבמקום יש

משגיח, וכשהוא רואה שזה חתוך אז הוא מוריד זאת מעצמו. זה מגיע לאטליז - כפי שרבה של מאנטיוועדא אמר שהוא אינו בקי, יכול לקרות שהוא חותך כך, וזה מה שקורה, בינתיים האיש שעושה זאת אצלו הוא יהודי, וזה דבר קשה, כי זה מגיע לפנות בוקר, וחייבים שיהיו להם אנשים מיוחדים, הבשר אינו מגיע באמצע היום בשעת העבודה, הנכרי מוריד את הבשר מהמשאית, וכולם מגיעים למקום לפנות בוקר ולוקח את הבשר.

בקיזור, סידרנו עמו שבמשך כפי שהוא אומר ששה שבועות, כמדומה לי שסוכם על ארבע שבועות, והוא קיבל על עצמו להחזיק שם משגיח, שיבדוק את כל הבהמות המגיעים למקום, אם לא הגיע יחד עם הבשר גם חלק אחוריים 55.

ואז אם יש חלק כזה הוא יוריד אותו, כך שלא יוכל להיות במציאות שזה יגיע לקצב, ושיהיה איזה קצב שלא יהיה מכל העיר הקונה אצלו בשר לא יהיה אצלו חלק אחוריים. - שיהיה... עם הטבור (רבה של טאקטיקוב שואל - אולי אפשר לפעול אצלו מיד, מדוע צריכים לחכות על זה ששה שבועות?).

תשובה: תשמע לי - בקול גדול, הרב דוויין! - רבותי, תאפשרו לי תחילה להגיד - אני הרי אומר לכם (רבה של טאקטיקוב שואל? אולי תוכל לעשות זאת?). משיב הרב מסיגעט, טוב, טוב, רבה של וינה אני רואה כבר הצליח כאן, תשמע לי

רבה של ווין מתערב: הנני אחזז כבר יותר רחוק, דיברנו עמו היום, טלפנתי אליו ואמרתי לו, שאני הולך לאסיפה, אתה הרי יודע שאני הגנתי עליך, אני התחזקתי, אמרתי לו אנחנו עומדים היום בין כסא לעשור, עוד אעשה את מה שניתן לעשות, ישנם קשיים, אני לא רוצה להגיד, אני לא רוצה לומר שזה לא טוב, הוא אמר שאני צריך להבין שהבשר שהוא מכשיר הוא מוסר למנקרים שלו, ור' מענדל מסתכל על הבשר שמוציאים לאטליזים בכל הצדדים, זה הרי אני אומר לר' אהרן - את זה אמרתי היום - תדע, אל תחפש צרות לכלל ישראל, אני מבטיח לך, שאפילו יעלה לך עוד שני אנשים - שלכאורה זה אינו אמת, - אבל טוב שיורידו גם את ה"שלייעם", אמרתי לו שיבואו "שלייעם" אחרים וחלב אחר, רק חוטין אתה אינך צריך לנקר.

הודאה יא

טז.

א) תנותנים בשר עם סירכות בתורת גלאט. ב) בעל מכשיר א' אומר שמרמים את העולם.

רבה של פאפא: בדיוק כפי שלא משתמשים בסירכות למרות שזה כשר, בשר סירכא. [פירש כמו כן לא ישתמשו בצלע י"ב]

רבה של ווין: בבשר הסירכא יכול להיות חשש, סירכא ללא נקב אולי ישנו. הרב מסיגט: הלוואי, הלוואי, כמה שכבר כן משתמשים, הורידו תמיד סירכות, זוהי שחיטת גלאט ובכל זאת השתמשו בסירכות, הלא אי אפשר לומר שלא משתמשים בסירכות.

לציבור הזה אפשר לומר, שלא משתמשים בסירכות - ואז במקרה כזה לא היה לכם בשר למכור, קורה שיש בשר כזה, זה בכלל לא הולך חלק, אך קורה לפעמים 70.

הרב מניךבאטור (מוחה): שתמחול לי, על זה אני משיב מיד: חלילה להוציא הודעה כזו, שאנחנו חלילה משתמשים בסירכות. חס וחלילה.

הודאה י"ב

יז.

הודאות א) המנקרים לא יודעים. ב) יש מקומות בלי השגחה. ג) רוב רבנים אינם בהענין.

הנני מציע לפניכם מה שכבר היו צריכים לעשות מקודם, הציעו את זה מכבר, שיש לקבוע שהקצבים שאינם יודעים ושאינן להם אסמכתא בכתב שהם יודעים, יש לקבוע שהם אינם ראויים לתפקיד, ולכן צריך להתחיל ככה, שמהיום חייב כל מי שעוסק בשיווק ומכירת בשר, חייב שיהיה לו בנק בשר, ראשית היו צריכים לקבוע שהוא צריך השגחה, זהו דבר אחד, רק זה לבד אינו מספיק שיהיה לו רק השגחה, עלינו מוטלת אחריות כזו, שאנו דואגים לכך שכל מי שמטפל בבשר, שחוץ מה שיש לו השגחה הוא חייב ללכת לשם 95.

היו צריכים להקים כאן ועד של רבנים, שהם בעצמם יידעו טוב את מלאכת הניקור, בכך זה יתחיל, שיידעו ויכירו את הניקור, רבנים מְפָרִים, ואלו יש להם את הסמכות של התאחדות הרבנים, לְתֵת אֶת הַסְמִיכָה לְקָצְבִים הַצְרִיכִים לְמַכּוֹר בֶּשֶׂר, שְׁלֹא יוּכַל לְמַכּוֹר בֶּשֶׂר רַק מִי שְׂיֻדָּע הֵיטֵב אֶת מְלָאכַת הַנִּיקוֹר. חֲיָבִים הָרִי לְנִקֵּר, או אם יש לו שם מנקר שהוא נמצא שם בקביעות ובודק את כל חלקי הבשר, והמנקר יהיה מי שיהיה, ישנם מנקרים שיש להם סמכות. הרב מְקַרְאֶסְנֶע ז"ל היה באירופה, הוא הנהיג שם שחיטה, והוא היה זקוק למנקרים,

אז ישנם כמה יהודים, שהוא לימד אותם מה שהם למדו, והוא כותב עליהם, אני מעיד עליכם שהם יודעים טוב את ההלכה ועושים טוב את המלאכה.

ישנם כאלה, הוא מכיר מִפְּעֻסָּט, ישנם מבית הדין של סאטמאר, ישנם שלמדו זאת, רבה של ראחוב היה שם 96.

הרב מפאפא מתערב: חייבים להוסיף על כל זאת. לדעתי, אני חושב, שהתאחדות הרבנים ימנה שלשה רבנים שיכניסו את עצמם לתוך ענין הלכה זו בכל פרטיה ודקדוקיה, כי לדעתי רוב הרבנים כלל אינם מכירים את הענין, גם אני בתוכם, אני אינני בקי במציאות של הענינים, וחייבים שהתאחדות הרבנים ימנה שלשה רבנים, ואולי אפילו יותר, שהם יכניסו ראשם ורובם לענין בכל פרטיה ודקדוקיה של ההלכה, ואחר כך ילכו ויבדקו את האטליזים.

הרב מסיגעט מוסיף: וכל מנקר צריך לקבל מאותם שלשה רבנים שהוא למד את ההלכות ושיש לו נסיון בהלכה למעשה.

הרב מפאפא: ואותם שלשה הרבנים באמת שילכו לפרקים לבדוק אם באמת שומרים על הכללים, ולאחר שאותם שלשה הרבנים יהיו ממש בקיאים בכל פרטיה ודקדוקיה ובכל האופנים, לאחר מכן, לְמַעַן הַשְׁקֵט הָרָעַשׁ יִשְׁבּוּ בִּיחָד עִם הַמְּנַקְרִים מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲלוּ שְׁעֲשׂוּ אֶת הַשֵּׁם רַע, וְשִׁיּוּכִיחוּ לָהֶם שֶׁהַשֵּׁם רַע כָּלֵל אֵינוֹ קָיָם.

הודאה י"ג

יח.

החלטת היושב ראש באמצע האסיפה

היושב ראש, הרב מִטְּאָרְטִיקוב: הרי הולכים מאסיפה זו (הרב מְוִינָא מפסיקו - צריכים להוציא דבר ברור) 123, ואין מסדרים את הדבר?

המשך: אסור ללכת מכאן. לדעתי, בינתיים, הרבנים אשר עדיין לא למדו, יקחו לעצמם מנקר שידעו שהוא מכיר את האומנות... רגע, רגע, בינתיים יכריזו בקול קורא שמבקשים שלא יאכלו בשר במקום שאין השגחה, כי החסרון אינו אם חנות הבשר הוא בסדר, או "מִיֶּעַל מֵאַרְט", כי יש הרבה חנויות של בשר שאין להם שום השגחה (אחד שואל בקול: הרי גם המשגיח אינו בקי בדבר?).

תשובה: נו, (הרב מסיגעט: רגע, רגע, רגע, שמעו נא) 124. המשך: את שני הדברים האלה יעשו מיד, שבחנות שאין שם השגחה לא יקנו (בשר), והשאר יעשו

שלשת הרבנים, אף על פי שאין יודעים עדיין (בטיב הניקור), יצרפו מנקר שידוע שהוא טוב, או שיזמינו (מנקר). אם ידחו את הדבר, לא יצא לידי מעשה. את זה אפשר לעשות מיד, ובינתים, ילמדו (ניקור). יקחו מנקר, ויקראו להקצבים, כדי לראות אם הוא בקי.

הודאה י"ד

עד שיתקנו צריך גם כן תיקון אבל בקשתי מכם, רצוני להסביר דבר שאני יודע כבר מאסיפות, שאת התיקון שאפשר לעשות בינתים, יש לעשותו. רב אחד צועק, שנכנס חלק אחוריים. הנשיא אמר דבר טוב ונכון, שחותכים בתוך הצלע י"ב ועוד מקודם, אפשר להיזהר ממכשולות שונות.

כאן, באמעריקא, חותכים על פי הרוב בחלק אחוריים 137. אבל אם יחתכו מצלע י"א יצא מזה (אחד שואל: הרי ברוב פעמים חותכים בחלק אחוריים). תשובה: כן, כן, כן, שלא יהיה כן, אבל זה קורה, ואפשר להיזהר ממכשולות שונים 138.

הטרפיש הוא לגמרי בפנים, הצד השני של הטרפיש הוא חלב דאורייתא, וקשה מאוד לנקותו. למעשה, אצל הכלים למטה יש קרום עב, וקרום דק, ויש חלב למטה, אשר רוב פוסקים אוסרים את הבשר שם, ומדוע נהיה אנו המקילים (יש כאן קולות וצעקות מכל הצדדים, באנדרלמוסיא גדולה). הרי כלל הוא בכל הספרים, ואמר רבי שמעון במסכת שבת, שצריך לברוח מצ"ט שערי היתר, כדי שלא יכשל בשער אחד של איסור. ועם כל זאת, רבנים מופלגים בתורה וביראה ינקטו כל הקולות? כן, יש לנו היתר, יש לנו היתר.

מה זה היתר? הרי צריכים אנו לנקוט בכל החומרות, לאסוף כל החומרות, אם מישוהו אינו רוצה את כל החומרות, יהיה כשר, אבל לא "כשר למהדרין". כשר למהדרין צריך להיות לפי כל השיטות, כן הוא לדעתי (כאן יש וויכוח חם מאוד, בלתי ברור).

הודאה ט"ז

כא.

א) מכשולות גדולות בניקור. ב) עובדא מחנות שיש לו השגחה. ג) עצות על תיקון יש רבנים שכבר הקדימו את עצמם, אבל אף על פי כן, צריך אני להגיד חוות דעתי, ממה שחשבתי מקודם.

נתעוררתי מדברי הרב ממאנטיוועדא בענין זה, ויש בזה כמה נקודות: ראשית כל, השאלה, איננו מדברים מתקופת העבר, כמו שאמר הרב מפאפא, אל תזכור לי ראשונות, הרי אין אנו דנין כעת מי אשם על העבר, מי עשה ומי לא עשה (ניקור כראוי). הרי עומדים אנו כאן לתקן על העתיד, גם אם לא יהיה ערעור ואף אחד לא יהיה צודק, וכל הערעור הוא רק עלילה בעלמא, מכל מקום יש לתקן מה שאפשר. הרי אין כאן השאלה מבתי המטבחים שיש שם משגיחים יראים ושלמים, יש למשל בסאטמאר יש ר' יהושע גאלדבערגער, ור' יעקב זאב ליכטענשטיין, ויודע אנכי שהם המנקרים, ויודעים הם את טיב ההלכה ומה עליהם לעשות.

אבל הרי ישנם מנקרים שאין להם מושג בטיב הניקור, אינני יודע עד היכן הם מוסמכים בעניני שמירת שבת, הרי מכניסים אותם לעבודה, הרי אינם מוסמכים ואינם יודעים בין ימינם לשמאלם, ואין להם הרגש לכשרות, ולא זו בלבד שאינם נאמנים בעניני כשרות על פי התורה, אלא שאין להם שום מושג כלל מענין זה 146.

ועל כן צריכים להשתדל שמי שהעמיד מנקרים, אין הכוונה שהוא הוא המנקר, יודע אנכי ממקום אחד שאמרו, פלוני הוא המנקר, פלוני הוא המשגיח. אז שאלתי אותם, הכי אתה באמת המשגיח שם? והשיב לי, שרק מה שמגיע לידי הוא מנקרו כפי שנפסק בשולחן ערוך, אבל שישגיח על מה שעושה חבירו, זהו אינו תחת אחריותו 147...

ועכשיו, ראשית צריכים להשתדל שיהיו מנקרים בכל מקום, מנקרים הבקיאים בטיב הניקור. ורק כאלו שנאמנים על פי התורה, שינקרו היטב 148. ונוסף על זה, לדעתי, כמו שאמר הנשיא, שיעמידו אברכים שיפעלו במקצוע הזה, שידעו את ההלכה על בורי', ולא רק על בורי' מהשולחן ערוך, אלא שידעו מנסיונם גם כן, המנקרים שכבר עבדו בזה והם יראים ושלמים ואפשר לסמוך עליהם, שיראו כל דבר איך יש לעשותה, ומה שזקוק לתיקון יתקנו, ורק הם ישגיחו בבתי המטבחים שעוברים דרך מנקרים יראים ושלמים, ורק היראים ישגיחו על זה.

הודאה י"ז

כב.

רב אחר מספר עובדא אחרת

רצוני לומר, רק זאת רצוני להגיד, אצלינו בסערדאהעל לא היתה קהילה גדולה כל כך, והיה משגיח על הניקור, משגיח שהיה מוסמך, תלמיד חכם, זו

היתה פרנסתו. אחיו של הרב מְטָאשְנָאד, הובא לסערדאהעל שישמש בתור משגיח על המנקרים.

מעשה שהיה, לפני איזה שנים, לחצו עלי אודות השגחה על בית המטבחים, לא יכולתי להיפטר בשום אופן, אמרתי לו אחר כך, שאינני בקי בניקור. אמר לי שהוא יודע היטב, הרי הוא מהמנקרים הכי טובים בסאטמאר, וגם אביו היה (מנקר). אמרתי לו, אבל אנכי הרי אינני יודע היטב, ואם כן, איך אוכל להיות המשגיח. למעשה צריכים לדבר מזה מעט, ממה שהיה בעבר, כי ... (הרב מסיגעט מפסיקו בהתעוררות: הרי דיברו כל כך הרבה, בואו ונראה אם היו לכם כבר את הרבנים שירצו ללמוד תורת הניקור).

כג.

רב אחר מעורר על חשש חדש שלא לנקר בשר קפוי

גם רציתי להשמיע, לא רק משלנו ... לא מנסתרים אלא שמניחים שם ... אשר בהיותם מבינים יותר יבינו, שינקו את הלשונות ... ואם לא ידקדקו בזה, שלא לנקות את הבשר שהוא קפוי.

כי הנני אומר בהחלט, כבר הודו בזה אנשים, שאם מנקרין את הבשר כשהוא קפוי, מאבדים את ההכרה בדבר, לפחות בשבעים אחוז ... רצוני שעוד אחד יראה את הדבר הזה (מדברים).

כד.

אין המדובר במנהגים

מה שעורר עתה הרב מקאשוי, אין לזה שייכות עם מנהגים, יש לזה שייכות עם (מפסיקים). הוא אומר, הריני אומר מה שאמר הרב מקאשוי, שמצאו דברים כאלו, ועל זה הרי לא שייך לומר להשקיט הריב (מפריעים -).

הודאה י"ח

כה.

(א) הקצב מודה שנכנס חלק אחוריים. (ב) ביוראפ הי' יותר טוב.

רצוני להגיד, אמרתי מקודם.... ובאמת הרהרתי בדבר. זוכרני מסיגעט שהשתמשו בצלע י"ב, וגם בסאטמאר בכמה מקומות, ואמרתי להרב מְאָדְוֹאֵרִי, שלדעתי, כאן באמעריקא אין מקום לומר שלא ישתמשו בזה. גם הוא אמר לי כן, אבל כשדיברתי אתו לא הבנתי כל כך טוב מה שאמר, מדוע? כי יש חשש גדול, שאם נחתך חלק האחוריים, וכן נוהגים כאן.

בסיגעט, למשל, לא הייתי (רב ומורה)... והיו קצבים ששחטו את הבהמה, והורידו את חלק האחוריים. את החלק הזה נתן להנכרים, והחלק הקדמי החזיק לעצמו. ועל כן חתך, אחד פחות, ואחד חתך יותר. יהודי נאמן חתך, וכמעט שלא קרה שיחתכו בחלק אחוריים, לחתוך, זה לא קרה, היו שמה תמיד משגיחים.

מה שאין כן כאן באמעריקא מתעסקים בזה הנכרים, הנכרים עושים את זה בבית המטבחים, ויכול לקרות לפעמים...

שאלתי את וויינשטאק, איך שייך שקרה דבר כזה? התחלנו לדבר מזה, שיש חלק אחוריים, צלצלתי אליו ושאלתי, הגד נא לי, הכי אפשר שיחתכו בתוך החלק האחוריים? והשיב: יכול להיות.

ויש הרבה שאומרים, שבאיראפע, שמעתי מאחרים שכבר ביוראפ סבלו מזה, אבל כולם יודעים שחותכים את זה. אבל כאן, אם נכנס נכרי, ואחר כך מגיע הבשר למקום שיש רק מאה שוורים בפעם אחת, ומשם יוצא לכל אחד כמה הוא קונה.

מקודם הייתי עם הרב מ׳וינא, וסידרנו שכבר עתה ישגיחו שלא יקרה כדבר הזה. אינני יודע מה יעשו בזה, האם ירצה תמיד לעשות כן, הרי היו חוסכים הרבה מהחשש שיבואו לידי מכשול, ולכן, אם יש חשש כזה הרי אפשר שלא היה חשש זה בזמן החתם סופר, אינו מדבר מזה, שתהיה שאלה שיכנסו גם לחלק האחוריים.

ואז, אם ינהיגו כדבר הזה, שאין משתמשים בצלע י״ב, הרי יקטן בהרבה החשש שיזמן שיחתוך למעלה. ואם כן מגיע לשולחן, עד הטבור, אשר שם הולך חלק האחוריים.

והיה סברא לומר, שכדי למנוע מכשולות יש להנהיג כן, ובאופן כזה לא שייך הוצאת לעז, כיון שנולד חשש כזה מה שלא היה במקומות ההם. וזה לא שייך אצלינו, ועל כן צריכים לדון בזה, שהרבנים יראו את הדבר.

הודאה י״ט

כו.

הודאה על המכשולות

רציתי להגיד רק דבר אחד, שהמכשולים שנמצאו ודיברתי עם איזה חנויות של בשר, מה שאמרו שיתכן, במקום שנכשלים אין שם צלע י״ב, לגבי צלע

י"ב יש מחלוקת, ואין נכנסים ... במקום הטענדערליין הדק, ויותר טוב שינהיגו שיורידו את כל הטענדערליין (שם? איפה הם המכשולות?) - שם על הטענדערליין הדק, (איפה הם המכשולות? בִּדְק, או בְּעֵב?) על העב הרי קשה להנהיג, כן הוא באמת, כי העב יש לו חשיבות, הקצבים לא יסכימו כל כך מהר להורידו... (מדברים). אם יכולים להנהיג אצל העב, מה טוב, אבל על כל פנים, הטענדערליין הדק יורידו, ועם העב יהיה (מדברים).

כז.

מבקשים ישועה מרבנים צעירים

הרב מסיגעט מכריז: רגע, רגע, לא הגיעו לתכלית, רבותי! שבו נא עוד דקה אחת, הרבנים הצעירים, בואו ויהי' לנו תועלת מהרבנים הצעירים. אינני מתחכם כאן עם "חכמות", כי הזקנים כבר אין ביכלתם לעשות הרבה, אבל הצעירים הרי עדיין יכולים לעשות בדבר זה. שיראו הצעירים, ללמוד ניקור, שיוכלו לעשות עמהם משהו. וכן יהיה לנו עם מי להתעסק.

כח.

א) היה התרשלות. ב) הרבנים לא יודעים. ג) מייעץ לכתוב שנתברר שעל פי הלכה אין חשש. ד) כבוד ההתאחדות להודות ולתקן.

בקיץ שעבר, כשהיה רעש, שמעתי במאנסי שהכריזו בוויזשניץ שלא יאכלו את הבשר, על כן צויתי בביתי שלא לאכול עוד מהבשר.

ושאלה אותי בני ביתי, ומה עם יום טוב? אמרתי לה, שיכולה להזמין, כי הייתי בטוח שעד החג יסתדר הכל והתאחדות הרבנים יוציאו קול קורא שהכל כשורה.

בינתיים לא יצא שום קול קורא (מהתאחדות הרבנים), על כן לא אכלתי בשר. עכשיו, ברצוני להגיד רק דבר אחד.

קרה פעם בירושלים, שמצאו חשש חמץ ביין בירושלים. היה קול קורא בעתוננים, ואמרו לי אנשים, הנך רואה? אמרתי להם, רואים מזה שהוא דבר טוב, ומעתה יש להשתמש ביין זה, כי כשנותנים הכשר קורה לפעמים שיהיה איזה שאלה, והיה ביכלתם להכריז בעתוננים שידעו הקהל שאין לאכול, אדרבה.

פעם קרה, שמצאו חטה אחת בתוך המצות, והכריזו אז בבית המדרש. ואמרתי, אדרבה, זהו ההכשר הכי טוב ומשובח, כי הכשר היינו שיכולים

למצוא לפעמים איזה דבר. כי במקום שהכל כשר תמיד, אין לקרות לזה הכשר. במקום שנותנים הכשר יכול להיות לפעמים איזה חשש, ועושים רעש גדול הרי רואים בענין הניקור, שאי אפשר לומר ידינו לא שפכו את הדם הזה כיון שהיתה התרשלות, כי הרבנים אינם בקיאים בטיב הדבר, גם בעתי לא עלתה כדבר הזה. חשבתי, שאפשר להגיד, שקונים בשר...הרי רואים כן, וגם אני אומר כן.

ראשית, כדאי שהתאחדות הרבנים יוציאו קול קורא, שביררו את הכל, כמו שאמר הרב ממאנטיוועדא, שעל פי הלכה אין שום חשש, ומה שיעשו להלן. לפי עניית דעתי הדבר כן.

הדברי חיים אומר, שעל חומרות לא שייך הוצאת לעז, כן כותב בתשובות, כי כל אחד יכול להחמיר, ואין מדברים מהלכה. אדרבה, אם אומרים שכן הוא ההלכה 189.

העולם הוא כהיום - בואו ואגידה לכם, הרב מבאטור - אני מכיר קצת את העולם, העולם מחפשים חומרות, כן הוא כיום, אם זה טוב או לא. ב"ה (הרב מווינא שואל: גם בענין הטעלעוויזשאן?). אינני מדבר מאנשים כאלו. לפני כחמשים שנה רצה כל אחד קולות. אבל כיום, אברך, האברכים רוצים שהכל יהיה באופן שלא יוכלו לדבר עליהם, ומכל שכן, מכל שכן התאחדות הרבנים, אשר כל אחד מחפש שיוכל למצוא מה שאפשר, ומדבר קטן עושים רעש גדול.

לכן, לפענ"ד, מה שאפשר להחמיר, הרי אין כאן השאלה ממעות הרבה, ואם כותבים בבירור שאינו הלכה, אלא שרוצים להחמיר על עצמן, כדי להפיס דעתם מאיזה יחידים, שלא יוכלו להגיד שום דבר. ואם תהא השגחה בוודאי שתיקנו את כל (מה שהיה צריך תיקון). לא בשבילם, אותן שמדברים, המדברים ידברו גם להלן, אלא לעצמינו, לעצמינו בלבד. כל היהודים הללו, יודע אנכי מכמה אנשים שלבם נוקפן, הם מחכים לראות אם יכולים לסמוך על התאחדות הרבנים, כמו כמה אברכים, מחכים שיצא איזה בירור. כמדומה לי, שנתברר כאן, ואינני מפקפק שבדבר ששייך להלכה כולם מודים, שיש מה שצריכים, ויש מה שאין מן הצורך.

בענין ההשגחה היה מוזנח קצת, ואת זה הולכים לתקן, אפשר לכתוב מזה, ואדרבה, כבוד גדול הוא.

כבוד גדול להתאחדות הרבנים, שמודים שהיתה התרשלות קצת בענין ההשגחה, ושהולכים לתקן דבר זה (מפסיקים אותו). לא, אני כבר גומר את דברי. (כאן מדברים מכל הצדדים, ובילתי מובן). אבל יש נקודה אחת - רגע, הרבנים (סיגעט:

איפה לוקחים רבנים?) רגע, הרבנים יש גם בעניני ניקור, הרב דסקווער הציע לפני בטעלעפאן, אני אומר רק בשמו מה שאמר לי, שהספר גבעת פנחס יהא דרך שהמנקרים ילמדו וגם הרבנים. אני אומר זאת רק בתורת שליח מאתו, כי אם לאו, הרי כל אחד יאמר, הריני נוהג כפי דעתי ורצוני - - - מדברים.

הודאה כ'

כט.

השגחה גם על נבלות וטרפות

דומ"ץ דסאטמאר וויליאמסבורג: כיון שיסוד היסודות הוא שצריכים לתקן השגחות על כל הקצבים, ומובן מאליו שמודיעים שעובדים על זה, כמו שיוודעים, הרי דיברו עם כל הרבנים בוויינלאד, שמעמידים השגחה ומוסיפים על זה, מוסיפים, בכל דבר מוסיפים.

ובענין הניקור הרי צריכין להוסיף, הגענו לזה, והדרך הוא, שיצטרכו לפרסם רשימת החנויות שמסכימים לעמוד תחת השגחה.

הציבור יחשוב שמספיק ההשגחה על הניקור, בעת שיש עוד חששות, חלילה, אם נביא עוד שאלות, נבילות וטריפות - כוונתי, שהשגחת הרבנים תהא על כל עניני (הבשר).

המשגיחים יהא להם האפשריות לראות מה שמביאים אל תוך החנות, ומה שעושים, על הכל צריכים השגחה.

הודאה כ"א

ל.

א) מודה שבמשך הזמן נולד התרשלות. ב) התיקון היחידי להעמיד השגחה וללמוד ניקור.

אחד מדבר: אינני יודע מהו כל השקלא וטריא, ובאמת - אני כן יודע, אלא שדעתי שאין לשנות ממה שנהגו בבית האדמורי"ם.

כשהרבי זצ"ל היה חי בתוכינו, יש לעשות כמו שנהגו בחייו, אלא מה, כיון שנתרשל באמת, כמו שקורה ברבות עתים וימים, כל דבר שעובר עליו זמן

ארוך, הרי אין מסתכלים על זה כל כך טוב, ועל כן קורה שמתרשלים בענין ההשגחה על ענינים אלו.

גם יתכן שהמנקרים הזקינו בינתים. חסרים מנקרים צעירים. לא היה איפוא ללמוד ענינים אלו, ולכן כדאי ללמד מנקרים והם ישגיחו על החנויות. זהו הפתרון השני.

ובאם יחתכו באופן אחר ממה שחתכו עד עכשיו, עדיין לא נבוא אל הפתרון. ויש עוד בעיות גם בזה. הבעיה האמתית תבוא על פתרונה רק עם חנויות הבשר יהא להם השגחה, וילמדו ניקור. יהיו הרבה שמכירים טיב הניקור, ויהיה תחת ביקורת (קאנטראל) עם קבלה, כמו שצריך להיות (כולם מדברים).

לא.

החלטת היושב ראש

(א עדיין אין החלטה ב) לעשות קול קורא שלא יקנו בשר בלי השגחה. ג) המדובר מן 20 בוטשער'ס

יושב ראש: החלטנו, כיון שבכלליות, בכלליות הרי אי אפשר דבר כזה ששייך לההלכה, שלא יעמידו הדבר לבחירות אצל ציבור גדול. על כן הוחלט כאן שיעשו ועד מרבנים גדולים, הנשיא, הרב מפאפא, הרב מווינא, ושני הדיינים, והרב לייטנער והרב מאנדוואר, הם יהיו חברי הועד, והם יחליטו איך לעשות בכלליות.

ובפרטיות הרי כבר דיברו מזה, ראשית, על התאחדות הרבנים להוציא קול קורא, שידעו שבלי השגחה אין לקנות בשום מקום - ושנית (וויכוח גדול בלתי מובן...).

הרב לייטנער: אחד מהשנים, הרי קודם צריכים לתבוע מהקצבים שיסכימו להשגחה בתוך חנותם, הרי אי אפשר לתת (השגחה) לעשרים קצבים מהיום למחר, הרי אפשר לתת זמן של ששה חדשים.

יושב ראש: נו, הציבור (יגידו שעד שני שבועות ... מה? שישאר כמו שהיה מקודם?)

(מדברים ובלתי מובן ... אחוריים...).

יושב ראש: עד שבועיים? (מדברים) ומה יהיה מחר, מחר הרי הועד יצטרכו להתאסף. ... רבים מדברים

הרב מסיגעט: אל תהיה שוטה, הרב צריך לדעת (כאן יש וויכוח חם)

יושב ראש: נו, ומה יעשו בינתיים? שלא יעשו כלום.
הרב מסיגעת: הייתי מבקש לצרף עוד להרבנים הנ"ל, תוסיף עוד כשנים צעירים.

לב.

היושב ראש מתחנן לעשות החלטה עושים וועד של רבנים
יושב ראש: ההחלטה, ההחלטה, לא נצא מכאן בלי החלטה. יהיו שתי ועדות. ועד אחד, יחליטו איך יהא הניקור בכלליות, איך יהיה אם צלע י"ב וכן הדברים האחרים. הועד יהי' משבעה רבנים גדולים כפי המדובר בינינו מקודם, הנשיא, הרב מפאפא, הרב מווינא, הרב מאנדווארי, הרב ממאנטוועדא, שני הדיינים, ומזה יהיו חברי הועד 215.

הועד השני, יהיה מאברכים שילמדו ניקור, והם יעבדו, ילכו בכל החנויות ויראו שהניקור יעשה על צד היותר טוב. על זה יהא ממונה הרב יחזקאל הארוויץ ממאנסי.

- הוא יבוא מסתמא! הרב יחזקאל הארוויץ, ר' בנימין לאנדא, הרב אהרן טייטלבוים בנו של הרב מבאטור, והרב נחום אפרים, ובנכם הרב שמואל דוד קרויס, הרב צבי פאלאק, הם אברכים וילמדו ניקור.

לג.

יושב ראש שואל מה התיקון על אתר?

כן, כן, רצוני לחזור על זה עוד הפעם. רצוני לחזור על זה מה שעשו היום (מדברים)

אחד אומר למשנהו (בלחשה): יהודים אוכלים, יהודים אוכלים, אין יודעים כמה לאכול ומה לאכול. מי יודע אם יהודים אוכלים כשר? שיעמידו לעת עתה על אתר כמה הולכים לעת עתה, כולם.

היושב ראש: עוד פעם, עוד פעם, רגע, נחזור על זה - כאן על אתר צריכים גם כן בשיטה אחרונה (וויכוחים, מדברים).

תשובה: ההתאחדות אינה נותנת השגחות ... לפעמים כן יתנו השגחה.

לד.

מסבירים לבעל מכשיר אופן של תיקון

את זה אפשר לבקש מר' אהרן. סוף כל סוף הרי כן הוא הדבר. ר' מענדל בערגער הוא יהודי טוב, אף אחד אינו מחולק על זה, והוא יודע ניקור, והוא

מנקר. כן, השוחטים גם כן הם יהודים טובים, כן! על זה הרי הולכים מזמן לזמן ובודקים את החלפים, כמו שאומר החתם סופר, ... הרי הם חרדים ולפעמים בודקים, סוף כל סוף, בעל מלאכה, אפילו אם הוא יהודי חרד ביותר, אבל אם הוא עומד שם מדי יום ביומו במשך שעות – הרי הוא יודע והוא פועל בזה, ועלול לפעמים, הרי לאו כל עתים שוות אצל האדם.

מזמן לזמן היה להרב באטור לקחת עוד מנקר, שהיהודי, ואין חילוק אם קוראים לו ר' מענדל או ר' יענקל או ר' משה, אין נפקא מינה בזה, שידע מפעם לפעם שמשגיחים אחריו, וזהו היה תיקון גדול (מדברים).

לה.

(א) לא מניחים את הרבנים לכנוס לבית המטבחים. (ב) על אחריות שלי אי אפשר לאכול.

הרב יחזקאל הורוויץ: במחילה מכבוד הרב ממאנטיוועדא, ברצוני לשאול שאלה למעשה. כמדומה לי שהרבנים, ואני בתוכם, אם רוצים ללמוד, לכל הפחות עד שיהיה לנו הידיעה בזה יעברו שלשה כחדשים, האם אני צודק בזה? לדעתי, אפילו אם יתעסקו בדבר ... איך ... רגע, תמחלו לי... אינני מתכוון דווקא אל ההלכות, עד שמגיעים, הרי אי אפשר לבוא בכל יום ולהגיד ... ועל כן ברצוני לשאול אתכם את השאלה 247.

הרב מנירפאטור: אגיד לכם בפירוש, בבית המטבחים לא ארשה לאף אחד להיכנס, אין רשות על זה בשום פנים ואופן 248.

– זה לא בשבילי – המקום איפה שהבהמות יוצאים ונכנסים, לא שייך בזה.

שואל: אבל אל תוך המקרר (פרידזשידער) אפשר להיכנס?

תשובה: לא שייך, אין דבר כזה.

שואל: הרי צריכים לראות את חלק האחוריים? חלק האחוריים אינו? 249.

הרב הארוויץ ממשיך: מה שרצוני לשאול הוא כזה. במחילה מכם, לא גמרתי את שאלתי (מדברים). לא גמרתי את שאלתי, אז יקח עשרה שבועות. על כל פנים הרי זה לוקח זמן, כי צריכים לעשות דבר כזה בשלימות (סיגעט: כן), וזה לוקח זמן, ובינתיים יוכלו לומר שאפשר לאכול. יאכלו ענוים וישבעו? או שיאמרו, ש... ש... 250.

הרב לייטנער: ר' יחזקאל, ר' יחזקאל, הרי שואלים אותי, הגידה נא, כיון שלא נתברר שום איסור, ומי שאכל עד היום, אם מכירים את הרבנים

המכשירים, על אחריותו, כל אחד יכול לאכול על אחריות חברו, על אחריותו אין יכולים לאכול (וויכוחים גדולים).

לו.

החלטת בעל מכשיר והמזכיר לטשטש המוחות לעת עתה בקול קורא של שקר

הרי הולכים מכאן, יעשו תיקון, שלשה חדשים? שלשה חדשים, תיקון? התיקון צריך להיות על אתר, צריכים לראות לתקן על אתר. הרב מסיגט: באופן פרקטי, צריך להיות כך, תתקשרו עם הרב ממאנטיוועדא ואנכי עם הרב מבאטור, ונתחיל ללכת כל אחד היום, ילכו שניהם, בכל יום אפשר ללכת לוויינשטאק. הרב מניןבאטור: לוויינשטאק אפשר ללכת בכל יום, אבל לא אותם האנשים, אני אראה כבר לסדר מי ילך באיזה יום... שואל: מחר אפשר לראות כבר? (וויכוחים)

הרב מסיגט: זה אינו רעיון רע. הרי הוא אומר כן, שיוציאו כרוז שבינתיים, כאשר מצאו שאין לזה ממשות וכל אחד נשאר בחזקתו, הכי יאמרו שמי שקנה עד עכשיו אצל אברהם קאהן, לא יקנה מכאן ולהבא 258. הרי איננו נותנים הכשר לאף אחד. מי שיש לו הכשר עד עכשיו, הוא כמו שהיה.

(יצחק גליק, הכל כבחזקתן): מה? מי שקנה, יקנה הלאה?

יצחק גליק: תגידו את המסקנא, תגידו כן, שמי שקנה, בינתיים בחנויות הבשר מצאו על היהודים שהם יראים ושלמים – והוא עלילה סתם

הרב לייטנער: אני אומר משהו אחר. אותם הרבנים שדנים בדבר, יעשו קול קורא, נוסח, באותם הימים הבודדים.

יצחק גליק: תאמרו החלטה, שיש אסיפה, אפשר לכתוב משהו אחר. כאשר יושבים באסיפה, וראו שהתאספו כל כך הרבה רבנים וראו, שבענין הערעור לא מצאו שום ממשות וממילא לא איתרע חזקתן. בהכרח לא מצאו חשש חלילה שהכשילו את ישראל באכילת חלב ח"ו.

ואלהבא, יעשו סדר בדבר, שיהיה משגיח (מדברים), את זה אפשר לכתוב, שלא מצאו...

לכתוב מכתב, וויכוח ארוך מאוד ובלתי אפשרי להבין הערוביאי

תם ולא נשלם, בעוה"ר ירחם ה'

☞ פרק ג ☞

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקנדא

יום ג' לסדר קרח, א' תמוז שבת תשמ"ב לפ"ק

ישיבה שני' אודות "ניקור"

אחרי משא ומתן ודיונים הוחלט להציע כדלהלן:

א. להודיע לרבנים המכשירים ולהזהיר לכל העוסקים במלאכת ניקור, שיש הזנחה רבה בניקור הכבד שיש בו חשש חלב הכליות וכמו כן יש חסרון ידיעה בניקור היותר הנקרא "דיקע טעדערליין" שיש חתיכת חלב סרוך בו וקרומים שב' הצדדים, וגם החלב שתחת הקרום. המשתמשים עם הטחול ידעו שצריך ניקור הטיב.

ב. אודות הבשר שאחר צלע י"ב, היות שברוב קהלות ואפילו במדינת אונגארין לא בשלו בשר זה, לכן צריכים לכל הפחות איזה השגחה שינקרו הבשר הזה היטב.

ג. בשר שתחת הצלעות מקום הקרום הלבן העב, היות ולפי הרבה שיטת פוסקים ראשונים ואחרונים יש בו חשש חלב גור, על כן נכון לנקר כל החלב שתחת הקרומים.

נב. כ"ק אדמו"ר הגאון הצדיק... שליט"א..... של התאחדות הרבנים, תחליט לתקן כל האמור לעיל, באטליז שלהם.

1. הודאת בעל דין.

2. לא חשש רק לפעמים נמצא שם חלב הכליות ממש שהוא דאורייתא לכולא עלמא.

3. חלב דאורייתא לכולא עלמא.

4. לצד הבני מעיים הוא אסור לכולא עלמא בלי חולק.

5. יש בו חלב דאורייתא.

6. ואם כן למה משתמשים בו כאן.

7. מה הכוונה "באיזה" השגחה? ובאיזה השגחה היאך מתירים להשתמש בו גם אלו שבאים מאותן "רוב המקומות" שלא השתמשו בו, ועוד קושיות ע"ז עי' בח"ב ענין י"א.

8. מעלימים שיש שם בין הקרומים גם חלב שאסור לכולא עלמא בלי מחלוקת (עי' ח"ב ב"כ ענינים)

מכתב זה הוא סתירה גלוי' נגד מה שפרסמו אחר כך שאין שום יסוד לערעור, ושכל הערעור יסודה בשקר, גם הוא סתירה למה שאמרו ברבים אשר בקיץ הי' המדובר רק מצלע י"ב ומסדר ניקור, אלא מפורש נכתב הזנחה רבה וחסרון ידיעה והמדובר הוא מחלב דאורייתא.

פרק ד

אגרות ומאמרי החפץ חיים דף רנ"ג מכתב קי"ד

בראותו כי בניו נצלים בהשתדלות מעלת כבודו מכמה מאכלות אסורות ומשל למה הדבר דומה לאב שיש לו בן שעובד בצבא ונמצא אחד ממכיריו שמשתדל עבור בנו שלא יהיה מוכרח לאכול מאכלות אסורות וטריפה ובשר חזיר וכדומה, ומזמין לו מאכל כשר מדי יום ביומו, בודאי אין לשער את התודה והתשואות חן שנותן האב למכיריו בזה שמציל את בנו מדברים אסורים כאלו, כן הדבר בעניננו, בנים אנו להקדוש ברוך הוא כדכתיב בנים אתם לד' אליכם וכמה צער יש לו להקדוש ברוך הוא שבניו מתגאלים במאכלות אסורות וכשנמצאים אנשים שמשתדלים להאכילם מאכל כשר אין לשער את גודל השמחה והנחת רוח שיש לו להקדוש ברוך הוא מזה, ונאמן הוא לשלם שכר טוב בעולם הזה ובעולם הבא לכבודם ולכל המנדבים והמתעסקים בזה כדכתיב (תהלים) היטיבה ד' לטובים, אשריכם ואשרי חלקם שזיכה הקדוש ברוך הוא אתכם במצוה רבה הזו מחלקכם. היא חלקי.

והנה באמת בענין קדוש כזה הלא היה צריך להתרבות אנשים מתעסקים ומתנדבים, כמו שמצוי בעסק גדול שמביא ריוח הרבה נמצאים הרבה אנשים שמתחזקים גם כן לכנוס ולקחת חלק בהעסק, ולדאבוני שמעתי כי

אל כבוד האלופים הנכבדים יראים ושלמים העומדים לימין דתנו העוסקים בדבר מצוה גדולה להציל מאות יהודים כשרים מלהתגאל במאכלות אסורות ה"ה הר"ר נחום ראזענפעלד והר"ר אברהם פשעפיורקא והר"ר שמתה בונם ראטענבערג והר"ר דוב וויידענפעלד והר"ר יואל אונגער והר"ר בנימין זאת הענדלעס ועוד כמה אנשים נכבדים יקרי ערך העוזרים והמסייעים בנדבתם ובכתותם, לדבר מצוה רבה הזו, ד' עליהם יחיו.

הנה שמעתי שמעלת כבודכם מתעסקים בדבר עשיית בית תבשיל (קין) שהרשה הממשלה לעשות לצורך אנשי החיל היהודים שלא יוכרחו לאכול מאכלות אסורות ולא להתגאל באכילתם ושמחתי מאד בראותי כי מעלת כבודכם לקחו על עצמם לעסוק בזה כי ענין גדול וקדוש הוא [כי ידוע שע"י המאכלות אסורות של יום א' ואפילו של סעודה אחת יוכלו להצטרף כמה מאות לאוין ועשין וחייבי כריתות ובפרט בחודש אחד ומכל שכן חדשים אחדים יתקבצו כמה וכמה מאות לאוין ועשין וחייבי כריתות בכללם, כי מצוי בתבשיליהם ג"כ חלב ודם שיש על זה חיוב כרת ובפרט שארי לאוין כמו בשר חזיר ונבילה וטריפה וכה"ג] וכמה גדולה הנחת רוח לפני הקב"ה

יהיה המצוה הזו, ואם אחד עושה מצוה יש לו להשני זכות גדול בהמצוה, ולהיפך אם אחד עובר עבירה ויש ביד השני למנוע מזה ואינו מונעו יש לו גם כן חלק בהעבירה זו, ולפי זה אם אחד יש בידו למנוע להרבה אנשים מישראל שלא לאכול מאכלות אסורות ואינו חושש לזה בודאי יהי' לו לעתיד לבוא תביעה על זה, ויחשב לו כאילו בעצמו גם כן אבל מאותן המאכלות, ועל זה אנו מבקשין באבינו מלכנו, מחה והעבר חטאתינו ופשעינו מנגד עיניך, ואחר כך אנו מבקשים מחוק ברחמך הרבים כל שטרי חובותינו, והנה כיון שכבר נמחה חטאתינו, מאין לנו שטרי חובות חדשים, אלא הכוונה כמו שביארנו דכל ישראל ערבים זה לזה ויש לאדם שטר חוב של ערבות על עונות חבריו שהיה בידו למנעו ולא מנע.

והנה כל זמן שלא הי' בידינו לתקן דבר זה היינו אנוסים אבל עתה שהממשלה בחסדה מרשה ותומכת עוד לתקן דבר זה, בודאי חיוב גדול עלינו להשתדל בכל מאמצי כוחינו ולראות שיצא הענין בכי טוב, כי אם נתרשל חס ושלום כעת ולא נראה לתקן הדבר, יהי' לעתיד לבוא תביעה גדולה על כל מי שהיה בידו לעשות בזה ולא עשה ויתבעו ממנו על כל מאכלות אסורות על כל כזית וכזית שאכל, ויעמוד משתאה ומשתומם דיודע לו שמעולם לא אכל ממאכלות אסורות, וענו לו אף שאתה בעצמך לא אכלת אבל איש פלוני ופלוני אכל מהם ובידך היה למנוע ממנו המאכלות אסורות ולא

הענין הזה הולך ברפיון, וסיבת הדבר הוא מפני צוק העתים, אבל צריך על כל אדם לדעת כי כעת שכר מצוה כזאת גדולה כפלי כפליים מבעת אחרת, כי לפום צערא אגרא ולהיפך אותן האנשים שיש ביכולתם לעזור להעסק הזה הן בממונו והן להרבות חבירים לענין זה ומתרשלים בזה, יהיה עליהם תביעה גדולה לעתיד לבוא.

וראיה לזה מצינו בירושלמי דמו"ק והובא דבר זה להלכה בפוסקים דאבל תוך ז' ימי אבילותו אסור בעשיית מלאכה ואם אין לו מה לאכול מיום ג' ואילך מותר, אבל אמרו חכמים תביא מארה לשכיניו שהצריכוהו לכך, והנה נחזי אנן איסור מלאכה לאבל הוא רק איסור דרבנן ומכל מקום אמרו חכמים שאפילו הוא מוכרח לזה דאין לו מה לאכול דמותר במלאכה אבל תבוא מארה לשכיניו על שלא עזרו בידו שלא להצטרך לעבוד עבודה זרה, ומכל שכן עניינינו במאכלות אסורות שזהו איסור דאורייתא ויש על זה כמה לאוין ועשין וחייבי כריתות כמה אנו מחוייבים להחזיקו ולעזרו שלא יצטרך לעבור על זה שלא יהיה חס ושלום מארה למי שיש בידו לעשות ואינו עושה.

ויותר מזה, הנה ידוע דכל ישראל ערבים זה בזה כמו שמצינו אחד התוקע בשופר וכולם יוצאים בזה וכן בקידוש והבדלה וקריאת מגילה וכהאי גוונא שאחד מוציא חבריו והטעם מפני שכל ישראל ערבים זה בזה ועליו מוטל לעשות שגם לחבירו

חששת לזה, על כן באה עליך הצרה
הזאת, כי כל ישראל ערבים זה לזה
ובכל הנך ערב על אותם המאכלות
שאכל פלוני ופלוני על ידך.
בכחו ובידו לעשות דבר מה מחוייב
לעשות הענין הזה הן בגופו והן
בממונו ולא יתעצל, כי דבר זה נוגע
לו לעצמו וכנ"ל.

על כן אחי ורעי בראותנו את גודל
הענין הזה ורוב האחריות
המוטל עלינו, כל אחד ואחד שיש
ד' עליהם ברכה והצלחה בכל עניניהם.
המצוה הגדולה הזאת יעמוד
לכל העושים והמעשים ויריק

ישראל מאיר הכהן

פרק ה

אזהרת החפץ חיים זצ"ל

(בספרו דבר בעתו)

אנו נסיים עם סיפור עם החפץ חיים. בעיר לא רחוקה מראדין נפסל מקוה טהרה, ולא ענין אף אחד לתקנו, החפץ חיים בכבודו ובעצמו נסע לעיר הזאת, בבואו שם שלח לכנס את כל אנשי העיר בהכרזים שהחפץ חיים נמצא ועומד להגיד דרשה בבית המדרש, בשמעם זאת, כולם סגרו את חנויותיהם ובאו לשמוע את החפץ חיים אמר החפץ חיים רבותי כשאבוא לעולם העליון ישאלו אותי, מה שמך? אשיב ישראל מאיר, ישאלו אותי ידעת שבעיר פלוני ישנו מקוה פסולה, אומר, כן, ישאלו אותי ומה עשית בשביל זה, אשיב נסעתי אליהם והם לא רצו לציית, תתנו לי בכתב שאני התירתי בכם.

רבותי אנו רוצים לחזק אתכם ולסייע בכם בענין הנשגב של כשרות שלדאבוננו מוזנח מאוד, ואם לא תתחזקו אנחנו נפשנו הצלנו כי אנו צעקנו והשמענו את קול הזעקה של הכשרות ואתם לא שמעתם, ואם תשמעו תתברכו בברכת ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת.

וזה לשון קדשו: ומה מאוד יתמרמר על זה שבדבר תוכחה קלה הי' יכול להסתלק מכל אלו הדינים, ואל יתפתה בנפשו לומר, שבודאי לא יהי' הדין עליו לבד, כי אינו יחיד בעירו, כי לעומת זה תדע, כשנתחייב אדם בערבות גדולה לכמה עשרות אלפים דינרים אפילו נתערבו אתו עוד כמה אנשים, מיהו כשמגיע לזמן התשלומים, אפילו אם יגיע עליו רק חלק מן הערבות, הוא עולה גם כן לסכום גדול, אשר יצר לו מאד על ידי זה, ואף כאן בענינינו, לפי הידוע שכהיום נתרבה מאוד ענין אכילת איסורים וכאשר תבוא לחשבון, יגיע לאלפי כזיתים של איסור, הנאכלים בשבוע אחד ובמקום אחד וכו' וכו', וכל שכן אלו האנשים אשר יש בידם לזרז את אנשי עירם להחזיק במצוה זו של קדושת המאכלות, ולמנוע נפשות ישראל מאיסורים והתרשלו, בודאי עיקר האשמה תהיה עליהם וכדאיתא בתנא דבי אליהו כל מי שסיפק בידו למחות ולא מיחה ולהחזיר למוטב ואינו מחזיר, כל הדמים הנשפכים אינו אלא על ידו וכו'.

